

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

fani bo'yicha

SILLABUS

Kunduzgi va kechki ta'lim uchun

Bilim sohasi:	400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410 000 - Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410200-Buxgalteriya hisobi va iqtisodiy tahlil 60411500- Biznes-tahlil 60410500- Bank ishi va auditi 60411000-Investitsion loyihalarga xizmat ko'rsatish va moliyashlashing

Modul/ FAN SYLLABUSI

Bank—moliya xizmatlari

Buxgalteriya hisobi va menejment

60410500- Bank ishi va audit

60411000-Investitsion loyihalarga xizmat ko'rsatish va

moliyashlartirish

60410200-Buxgalteriya hisobi va iqtisodiy tahlil

60410700- Biznes-tahlil

Fan nomi:	Pul va kredit va (PK)
Fan turi:	Asosiy
Fan kodi:	PK209
Yil:	2
Semestr:	3/4
Ta'lim shakli:	Kunduzgi va kechki
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlari:	270
Ma'ruza	54
Amaliy mashg'ulotlar	54
Labaratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	162
Kredit miqdori:	test
Baholash shakli:	O'zbek/Rus
Fan tili:	O'zbek/Rus

Fanning maqsadi (FM)

FMI	Talabalarda pul zarurligi, pulning mohiyati, pul va pul muomalasi nazariyasi, kredit va kredit tizimi, banklar va bank tizimi, shuningdek xalqaro valyuta munosabatlari tizimidagi valyutaning o'zmi va ahamiyati to'g'risida nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirish.

Fanni o'zlashtirish uchun elementar bilimlar

1.	Iqtisodiy nazariya (ECONOM6)
2.	Makroiqtisodiyot (MACECO6)
3.	Mikroiqtisodiyot (MIKROEO6)
4.	Moliya (FINAC06)

Ta'lim natijalari: (TN)

	bilim nuqtai nazaridan:
TN 1	Pul-kredit sohasidagi jarayonlarni tizimlashtirish va baholash bo'yicha bilimlarga ega bo'lish;
TN 2	Zamonaviy pul nazariyasining talqinlarini va pul aylanishini tashkil qilishni bilish kerak;

TN 3	Kredit tizimi barqarorligini ta'minlash va o'zbekiston Respublikasi bank tizimini tashkil etish bo'yicha ko'nikmalarni egallash;
TN 4	Xalqaro moliya-kredit institutlari faoliyatini tashkil etish tushunchasiga ega bo'lish
	ko'nikmalar nuqtai nazaridan:
TN 5	Kredit turlari va shakllarini farqlash kerak;
TN 6	Pul va pul islohotida talab va taklifni aniqlay olish;
TN 7	Tijorat banklarining faol operatsiyalari va daromadlari xavfni baholashni aniqlash qobiliyatiga ega bo'lish;
TN 8	Haqiqiy vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish

Ma'ruza tuzilishi

Dars shakli: Ma'ruza darslari (M)

Tartib raqami	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) 3-semester	Ajratilgan soat
M1	"Pul va kredit" faniga kirish	2
M2	Pulning paydo bo'lishi, zarurligi, funktsiyalari va turlari	4
M3	Pulning nazariyalari	2
M4	Pul aylanmasi va uning tarkibi	2
M5	Pul massasi va pul agregatlari	4
M6	Pul tizimi: mazmuni, turlari va elementlar	2
M7	O'zbekiston Respublikasi pul tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari	2
M8	Inflyatsiya va inflyatsiyaga qarshi choralar	2
M9	Pul islohotlari	4
M10	Kreditning zarurati, mohiyati, funktsiyalari va shakllari	2
M11	Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar	4
	Jami:	30 soat
	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) 4-semester	Ajratilgan soat
M12	Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi	2
M13	O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi	2
M14	Markaziy banklar va ularning vazifalari	2
M15	Markaziy bankning mustaqilligi	2
M16	Tijorat banklari va ularning funktsiyalari	4
M17	Tijorat banklarining operatsiyalari	2
M18	Nobank moliya - kredit muassasalar	2
M19	Bank inqirozlari	2
M20	Pulning xalqaro munosabatlardagi harakati	2
M21	Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va funktsiyalari	4
	Jami:	24 soat

Dars shakli: Amaliy mashg'ulotlar (A)

Tartib raqami	Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A) 3-semester	Ajratilgan soat
A1	"Pul va kredit" faniga kirish	2
A2	Pulning paydo bo'lishi, zarurligi, funksiyalari va turlari	4
A3	Pulning nazariyalari	2
A4	Pul aylanmasi va uning tarkibi	2
A5	Pul massasi va pul agregatlari	4
A6	Pul tizimi: mazmuni, turlari va elementlar	2
A7	O'zbekiston Respublikasi pul tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari	2
A8	Inflyatsiya va inflyatsiyaga qarshi choralar	2
A9	Pul islohotlari	4
A10	Kreditning zarurati, mohiyati, funksiyalari va shakllari	2
A11	Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar	4
Jami		30 soat
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A) 4-semester		Ajratilgan soat
A12	Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi	2
A13	O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi	2
A14	Markaziy banklar va ularning vazifalari	2
A15	Markaziy bankning mustaqilligi	2
A16	Tijorat banklari va ularning funksiyalari	4
A17	Tijorat banklarining operatsiyalari	2
A18	Nobank moliya - kredit muassasalar	2
A19	Bank inqirozlari	2
A20	Pulning xalqaro munosabatlardagi harakati	2
A21	Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va funksiyalari	4
Jami:		24 soat

Mustaqil ta'lim (MT)

Talabalarining mustaqil ishi uchun namunaviy mavzular: 3-semester	Soatlar soni
M.1 Pulning paydo bo'lishi va qo'llanilishi uchun zarur shartlar	4
M.2 Davlat iqtisodiyotini rivojlantirishda pulning roli	4
M.3 Oltinning pul sifatida foydalanilishi	4
M.4 Pulning mohiyati iqtisodiy kategoriya sifatida	4
M.5 Pulning xususiyatlari. Pul, fuqarolik huquqiy munosabatlarning ob'ekti sifatida	4

M.6	Pul umumiy ekvivalent sifatida	4
M.7	Pul shakllari va turlarining evolyutsiyasi	6
M.8	Pul nazariyasi-pul turlari va asosiy pul nazariyalari	4
M.9	Pulning metallistik nazariyasiga tanqidiy qarashlar	6
M.10	Nominalistik pul nazariyasining paydo bo'lishining shartlari va asosiy goidalari	4
M.11	Pul massasi va uning asosiy agregatlari	4
M.12	Pul emissiyasi va pulni iqtisodiy muomalaga chiqarish.	6
M.13	Pul tizimi va uning rivojlanishining genezisi, turlari va elementlari	6
M.14	O'zbekiston Respublikasining pul tizimi va uning elementlari	8
M.15	Inflyatsiya va unga qarshi kurashish usullari	6
M.16	Jahon pul islohotlari.	6
M.17	Kredit: uning ehtiyojlari, funksiyalari, shakllari va turlari	6
M.18	Kreditning roli va uning iqtisodiyotga ta'siri nazariyasi.	6
M.19	Kredit foizi va kredit foiziga ta'sir qiluvchi omillar	6
Jami:		90 soat
Talabalarining mustaqil ishi uchun namunaviy mavzular: 4-semester		8
M.20	Banklarning paydo bo'lishi va bank tizimi	8
M.21	O'zbekiston Respublikasi bank tizimi va uning tuzilishi	6
M.22	Markaziy bank va uning vazifalari	6
M.23	Miliy valyuta kursi va unga ta'sir etuvchi omillar	6
M.24	Tijorat banklari, ularning faoliyati asoslari va funksiyalari	6
M.25	Tijorat banklarining operatsiyalari	6
M.26	Pul-kreditni tartibga solish tizimi va uning elementlari.	8
M.27	Bankdan tashqari moliya-kredit muassasalari	8
M.28	Bank inqirozlari	6
M.29	Xalqaro iqtisodiy munosabatlardagi pul oqimlari	6
M.30	Xalqaro moliya institutlari, ularning maqsadi va vazifalari	8
Jami :		72 soat

"Pul va kredit" fanidan ishlab chiqilgan o'quv dasturiga mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarga mavzular qo'shishi mumkin.

Talabalar tomonidan mustaqil ravishda o'rganilgan va dolzarb mavzularda referatlar tayyorlash va taqdim etish tavsiya etiladi.

Mavzu bo'yicha kurs ishi.

O'quv yilida kurs ishtarini yozish ko'zda tutilmagan.

Asosiy adabiyotlar:	
1	O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. "O'ZBEKISTON" T-2023 y.
2	O'zbekiston Respublikasining «O'zbekiston Respublikasining Markaziy banki

	to'g'risida»gi Qonuni. Yangi tahriri ostida 2019-yil 5-noyabr.
3	O'zbekiston Respublikasining «Banklar va bank faoliyati to'g'risida»gi Qonuni. Yangi tahriri ostida 2019-yil 11-noyabr.
4	«Valyutani tartibga solish to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining qonuni(yangi tahriri). – T.: "O'zbekiston", 2019 yil 22 oktyabr
5	Abdullayeva Sh.Z. "Pul va kredit" o'quv qo'llama T. "Iqtisod-Moliya" 2019 y. – 628 b.
6	Onopov A.A., Qoraliyev T.M., "Pul va Banklar" darslik. T.: "Iqtisod-Moliya" 2019 y. 461 b.
7	Abdullayeva Sh.Z. Azizov U.O'. Pul va kredit Darslik I-qism- T.: "Iqtisod-Moliya" 2019 y. 732 b.
8	Mullajonov F. «O'zbekiston Respublikasi bank tizimi» T. "O'zbekiston" 2011 yil
Qo'shimcha adabiyotlar:	
1	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlari strategiyasi to'g'risida"gi farmoni, PF-4947, 07.02.2017-y.
2	2020-2025 yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini islohi qilish strategiyasi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 maydagi PF-5992-sonli Farmoni.
3	Кузнецова, Е.И. Деньги, кредит, банки: Учебное пособие / Е.И. Кузнецова. - М.: ЮНИТИ. 2019. - 567 с.

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsifiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olish;
  - fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xalollik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
  - fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
  - fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olish;
  - berilgan savollarga aniq va to'g'ri javob bera olish;
  - konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
  - mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
  - fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
  - fanni jaryonlarni sharhlay bilsa.
- b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;

- faning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olish;
- fan bo'yicha konspektga puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
  - fandagi mavzularni to'g'ri doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
  - bayon qilish ravon bo'lmasa;
  - fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olisha;
  - fan bo'yicha muhim mavzu shakllantirilmagan bo'lsa;
- d) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha muhim mavzularni boshqalardan ko'chirib olinganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha muhim mavzu jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganida quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho,
70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	Niyozov Z.D. Sam.I.S.I., "Bank ishi" kafedra dotsenti
E – mait:	Muxammadiyev K.G'. assisenti kamoljon8600uz@gmail.com
Tashkilot:	Samargand iqtisodiyot va servis instituti
Taqrizchilar:	Xaydarov Z.SH. Ipak yo'li" AIKB "Umar" hududiy filiali boshqaruvchisi o'rinbosari R.G'aybulayev – TDIU Samargand filiali. i.f.c-professor:

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi I-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 5-14/3/17)

Mazkur Sillabus "Bank ishi" kafedrasining 2024 yil 27 avgustdagi I-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv uslubiy bo'lim boshlig'i:
Fakultet dekani:
Fakultet dekani:
Ikkinchi va kechki ta'lim bo'lim boshlig'i:
Kafedra mudiri:
Tuzuvchi:

I.E. Shodmonov

Q.M. Fardayev

J. Abiyev

R.D. Samandarov

A. M. Karimova

Z.D. Niyozov

K.G. Muxammadiyev

X.I. Norqulov